

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

Ústav světových dějin

Rigorózní práce

Okupace Norska nacistickým Německem v roce 1940

Eva Přenosilová

Praha, listopad 2005, 163 stran + 13 stran příloh + 4 mapy

Oponentský posudek

Eva Přenosilová si za téma své práce zvolila nepříliš traktované téma z moderních evropských dějin a pokusila se rozebrat celou řadu problémů a otázek spjatých s německou okupací Norska na jaře 1940. K danému problému přistoupila velmi zešíroka, o čemž svědčí již rozsah její práce (180 stran s přílohami) i bohatý seznam pramenů a literatury.

V úvodu své práce si Eva Přenosilová vytkla za cíl rozebrat příčiny a průběh německé invaze do Norska i následnou okupaci této země, pokusit se analyzovat příčiny atraktivnosti Norska pro obě válčící strany, nehodlala se ale vyhnout ani zmapování politického dění v samotném Norsku. Zdůraznila, že česká historiografie (ale i překladová literatura) dávala dosud přednost vojenské stránce problému a pokusila se v přehledu zhodnotit zahraniční literaturu věnovanou tématu.

Vlastní práci rozdělila autorka zcela logicky do 22 kapitol, věnovaných jak pozadí událostí jara 1940, tedy problému norské neutrality, úloze Norska v zájmech a plánech velmocí v období „podivné války“, zintenzivnění zájmu o Norsko v době sovětsko-finské „zimní války“ a hrozbě obsazení Norska. Značnou pozornost věnovala aféře s přepadením německé zásobovací lodě Altmark, jež hrála důležitou roli ve vyostření zájmu válčících mocností o Norsko, i závěrečným přípravám německé invaze. Postihla i situaci v Norsku před německým útokem i roli, kterou v jeho iniciování sehrál Vidkun Quisling. V několika dalších kapitolách se věnovala vlastnímu průběhu německé invaze do

Dánska (okrajově) a do Norska, norské reakci a opožděné reakci západních Spojenců, kteří nebyli schopni na německý útok včas a patřičně odpovědět. Značnou pozornost věnovala vnitropolitické situaci a jejímu vývoji, snahám Quislinga o uchopení moci a rozhodnutí Norů čelit invazi a prakticky neodvratné okupaci. V dalších kapitolách rozebrala okolnosti zřízení německé správy v Norsku i porážku spojeneckých armád na norském území a jejich evakuaci. V závěrečných kapitolách se pokusila postihnout vztahy mezi okupační mocí, norským obyvatelstvem, exilovou vládou v Londýně a rodícím se odbojovým hnutím. Ve vlastním závěru pak shrnula výsledky své práce na tématu.

Autorka nepochybně zvládla poměrně dobře celé rozsáhlé téma a podala nejen přehled událostí, nýbrž i poměrně zdařile analyzovala kořeny a příčiny německé invaze a rozebrala spojenecké plány týkající se Skandinávie. Velmi podrobně analyzovala norskou politickou scénu, problémy spjaté s norskou neutralitou a zejména reakci Norů na německý útok. Vyhnula se přílišnému zabřednutí do líčení vojenských operací a věnovalo naopak, což bylo chvályhodné, pozornost především otázkám a problémům politickým, zejména prvních dnů okupace a formování německé správy a kolaborantských uskupení na jedné a exilové vlády a odbojových organizací na druhé straně. Zde využila v hojné míře dobových pramenů a publikací, což jí poskytlo náhled do detailů tehdejší norské politiky. V tom také vidím největší přínos práce.

Obecně pokládám rigorózní práci Evy Přenosilové **Okupace Norska nacistickým Německem v roce 1940** za faktograficky vynikající a formálně zdařilou a domnívám se, že zdaleka naplňuje nároky na takovou práci kladené. **Doporučuji práci k obhajobě.**

Hodnocení: výborně

V Praze dne 31. ledna 2006

PhDr. Jaroslav Hrbek